

Samarbejde i fransk mellem grundskole og gymnasium

Birte Dahlgreen

Lektor, cand.mag. Marie Kruses Skole.

Ida Stork

Lærer, Marie Kruses Skole.

I skoleåret 1997-98 gennemførte vi på Marie Kruses Skole et længdefagligt forsøg med fransk. Skolen har elever fra børnehaveklasse til 3.g, så vi syntes, det var oplagt at samarbejde på langs af skolesystemet. Vi (Ida Stork fra grundskolen og Birte Dahlgreen fra gymnasiet) opstillede følgende formål for vores samarbejde:

- at forstå hinandens vilkår med hensyn til teori og praksis
- at kunne møde eleverne, der hvor de er fagligt og udviklingsmæssigt (fordel for gymnasiet)
- at se hvad eleverne bliver til i gymnasiet (interessant for grundskolen)
- at forberede eleverne til gymnasiet (fordel for gymnasiet)
- at få bedre fagligt samarbejde (fordel for grundskolen og gymnasiet)

- at inspirere hinanden fagligt og pædagogisk (fordel for grundskolen og gymnasiet)
- at samarbejde om de foreliggende materialer til franskundervisningen (mange af dem kan bruges både i grundskolen og i gymnasiet).

Gennemgang og diskussion af de to bekendtgørelser

Ida Stork:

Vi har gennemgået og diskuteret de to bekendtgørelser, og jeg mener, at retningslinierne i bekendtgørelsen for gymnasiet er meget præcise og konkrete; det er uddybet og præciseret, hvad eleverne skal lære og hvordan. Eksamen afspejler i høj grad den daglige undervisning.

Derimod mener jeg, at læseplanen og de vejledende retningslinier for folkeskolen er for upræcise og 'sludrende' (ordgejl), og kravene i bekendtgørelsen om FSA (Folkeskolens afgangsprøve) er alt for store. På den måde kommer eksamen ikke i særlig høj grad til at afspejle den daglige undervisning.

Ved FSA og FSU (folkeskolens udvidede afgangsprøve) får eleverne en ukendt læsetekst på 1 normalside og en video / et bånd på 3-4 min. Dette materiale får eleverne 20 min. til at forberede. De eneste hjælpemidler, de har til rådighed, er ordbøger (dansk / fransk og fransk / dansk). Eleverne må ikke have deres noter med ind i forberedelseslokalet. Ved eksamensbordet skal eleverne referere teksten og videoen / båndet på fransk, derefter skal de diskutere indholdet og argumentere for deres egne holdninger. Desuden skal eleverne inddrage læst stof og perspektivere.

Hvis eleverne skal have mulighed for at arbejde på rimelige vilkår med de opgaver, der bliver stillet til eksamen, skal de have længere forberedelsestid: 40 min. (evt. 30 min.) og de skal have lov til at medbringe egne noter i forberedelseslokalet.

Men jeg mener egentlig, at eksamen bør laves helt om. Jeg er overbevist om, at vore elever ville være meget bedre stillede, hvis FSA / FSU i højere grad mindede om den eksamen, gymnasieeleverne kommer til efter 3 års begynderfransk.

Birte Dahlgreen:

Jeg er enig i Ida Storcks kommentarer til

de to bekendtgørelser og vil blot tilføje følgende bemærkninger:

1) Formålsparagraffen for folkeskolens bekendtgørelse:

stk.2. Det understreges, at „undervisningen skal skabe rammer for *oplevelse*, *indsigt* og *samarbejde*”, og at den „skal bidrage til at eleverne bevarer *lysten* til at beskæftige sig med sprog og kultur til fremme af deres videre udvikling.“ (kursiveringen er min egen) - Jeg mener, det er uheldigt, at ordene 'oplevelse' og 'lyst' står så centralt i formålsparagraffen, når det ikke også bliver understreget, at eleverne skal tilegne sig *konkret viden*.

stk.3 Understregningen af at indsigt i kultur- og samfundsforhold i fransktalende lande er vigtig for at styrke elevernes internationale forståelse og *forståelse af egen kultur*, er en god ide.

2) CKF (Centrale Kundskabs- og Færdighedsområder)

Om sprogtilegnelse

pkt.3 „der skal arbejdes med praktisk-musiske aktiviteter“. God ide.

pkt.5 „der skal arbejdes med ordbøger, grammatikker og andre opslagsværker.“ - Det er tankevækkende, at dette nævnes som sidste punkt som middel til sprogtilegnelse.

Konklusion:

Jeg mener, der er to store ulemper ved folkeskolens læseplaner og eksamenskrav:

1. Eksamensformen får mange elever til at miste lysten (som jo ellers skulle fremmes), og de afskrækkes fra at gå til eksamen.

2. De store krav til lytteforståelse og kommunikation på fransk medfører, at det sprog, der tales, ofte er meget ukorrekt m.h.t. grammatik og syntaks. Man får f.eks. lov til at tale i infinitiv. Selvom eleverne naturligvis ikke allesammen går videre til gymnasiet, er det vel meningen, at de skal kunne bruge sproget i forbindelse med en videregående uddannelse eller ved ophold i et fransktalende land. Et ukorrekt sprog hæmmer forståelsen, og hvad værre er, indlærte (= ikke rettede fejl) er meget svære at udrydde.

De elever, vi får i gymnasiet, har stor talelyst, er ikke bange for at tale - hvilket er en stor fordel - men deres sprogbeherskelse er ofte mangelfuld. Dette er en ulempe for undervisningen i gymnasiet, hvor der er krav om en større grammatisk korrekthed - og det er, som sagt, svært at udrydde indgroede fejl. Med hensyn til sidste punkt, den mangelfulde sprogbeherskelse, skal det understreges, at vi ikke mener, det skyldes underviserne, men bekendtgørelseskravene.

Praksis

Vi startede med at overvære undervisningen i hinandens klasser:

Uge 8 1997 Ida på besøg i Birtes
2avFrF (3 lektioner)

Uge 10 1997 Birte på besøg i Idas 7., 8. og 9. klasse (3 lektioner)

Uge 16 + 18 1997 Ida på besøg i Birtes
3FrB (2 lektioner)

Vi havde forklaret eleverne formålet: at iagttage praksis og teori i de to afdelinger - det var ikke dem, der skulle vur-

deres. Vi kunne dog ikke helt afværge en vis nervøsitet - specielt i grundskolen - en fornemmelse af at skulle vurderes af den fremmede lærer. Lærerne var nok også påvirkede af situationen - men nervøsiteten forsvandt, efterhånden som begge parter vænnede sig til situationen og til hinanden.

I grundskolen blev der arbejdet med *Formule F* - læsestykker - grammatik - og lytteøvelser (video - bånd.)

I gymnasiet blev der arbejdet med en litterær tekst (referat og opsamling af temaer - på fransk - til forberedelse til mundtlig eksamen) - opsamling af stilesæt - grammatik.

Såvel i grundskolen som i gymnasiet arbejdedes der med en bred vifte af arbejdsformer.

Både med hensyn til valg af undervisningsmateriale og arbejdsformer var der megen inspiration at hente hos hinanden.

I foråret 1998 (uge 18 og 19) gennemførte vi et kortere **fælles undervisningsforløb for 9.b og 1axFrF**

Første fase: Eleverne i 9.b på besøg i 1axFrF. En episode af krimiserien Navarro blev set i fællesskab.

Anden fase: 9. b og 1ax arbejdede hver for sig med opsamling af filmen ud fra fælles nøgleord.

Tredje fase: 9. b genbesøgte 1ax og overværede ca. 1 kvarters opsamling af Navarro.

Resten af timen havde 9.b lejlighed til at stille spørgsmål til 1ax om, hvordan det var at have fransk i 1.g (overgangen til 1.g - hvilke tekster og materialer, der benyttedes - det skriftlige arbejde -

lektiebyrden og meget andet). Det skal bemærkes, at både 9.b og 1.ax havde forberedt sig på dette. For 1.ax var det udbytterigt, at gøre sig tanker om, hvad det egentlig var, de lavede i fransktimerne, og hvad de syntes om det.

For 9.b var det godt at få svar på deres konkrete spørgsmål, og gymnasiet - i særdeleshed fransk i gymnasiet blev lidt afmystificeret.

Udpluk af 9.b's kommentarer til besøget i 1ax:

- Vi fik gode svar fra elever og lærer.
- Vi fik en god fornemmelse af niveau'et og af, hvor meget man lærer på et år.
- Det var godt, at vi var med i et forløb (jf. ovenfor).
- Besøget skulle bare have ligget tidligere på året.
- Vi fik 10 gange mere ud af det end af besøgsdagen i gymnasiet.

Vi kan kraftigt anbefale at lave lignende længdefaglige forsøg. Det fremmer forståelsen mellem folkeskolen og gymnasiet.

Brobygning i sprogfagene

Dansk på arbejde – arbejde på dansk. Red. Karen-Margrete Frederiksen & Annie Nielsen. Kbh., Undervisningsministeriet, Uddannelsesstyrelsen, 1999. (Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie; nr. 40)

Fælles mål. Om samarbejde mellem sprogscole og almen voksenuddannelse/VUC – antologi om brobygning. Red. Martin Jespersen, Henriette Kaspersen, Sys Wagner. Kbh., Undervisningsministeriet, 1998. 161 s.

Sonne Jakobsen, Karen: Fremmedsprog og institutionshistorie. Om fremmedsprogenes udvikling i handelsskoler og tekniske skoler. Roskilde, ESP-projektet, Roskilde Universitetscenter, 1988. 43 s. Også udgivet som

Pluridicta, 8. Også i: Grundbog i fremmedsprogspædagogik. Red. af Gabrielle Kasper & Johannes Wagner. Kbh., Gyldendal, 1989.

Aarkrog, Vibe & Lis Hemmingsen: Broer og kvalifikationer. Lærerudvikling i forbindelse med brobygning mellem sprogskoler og erhvervsskoler. Kbh., Forskningscenter for Voksenuddannelse, DEL, 1996. 33 s., bilag 1-7.

Aarkrog, Vibe og Lis Hemmingsen: På broen. Erfaringsopsamling fra gennemførelse af brobygningsforløb mellem sprogskoler og tekniske skoler. Kbh., DEL=Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse, 1997. 39+24 s.